Tinta invisible
Daniel Boada

Una xarxa de paper

Facebook, de Francesc Bononad, és un experiment. Això ho deixa clar l'autor des de la primera pàgina. El llibre és, a més, rar en si mateix, com a objecte. Un llibre estrany. L'editorial vilanovina El Cep i la Nansa presenta una edició molt acurada, magnífica, i l'autor proposa en prop de seixanta pàgines un exercici força curiós: emulant la xarxa Facebook d'internet, enceta un joc de llenguatge insòlit. Bononad treballa amb fragments, amb textos breus a la manera de les acotacions dels internautes.

Les condicions d'escriptura són d'urgència, de provisionalitat, tal com s'escriu a internet, deixant el tema obert, només suggerit, mentre una altra persona sembla agafar el testimoni per continuar amb la proposta. A *Facebook* es convida el lector a participar, completant el text simplement esbossat per l'autor, a opinar, a interactuar mentre davant seu es va desplegant un entramat de temes, de paraules, d'acotacions i desenvolupaments sempre improvisats. Hi ha relats i poesia, de vegades exercicis de metallenguatge, però sobretot hi ha divertiment literari.

Tal com les noves tecnologies exploren la psicologia dels usuaris sense estar segurs de quin serà el següent pas a fer, també Bononad es deixa portar, i els lectors amb ell, sense saber què trobarem en el pròxim acotament. Des de la immersió en el crim de Marta del Castillo (la jove de 17 anys que va desaparèixer el gener del 2009) i el desplegament mediàtic que va significar, fins a una anàlisi del quadre del papa Innocenci X que Francis Bacon va fer sobre l'obra de Velázquez.

Tot serveix a Francesc Bononad per endinsar-se pel camí de la idea esbossada, de la pirueta de la paraula que enganxa el lector i el convida, el repta, a intervenir ni que sigui de manera virtual. La manera de presentar els textos, com una pàgina de fòrum d'internet, fins i tot incita a agafar un llapis i anotar la nostra resposta al llibre mateix.

Navegació virtual

Avançar per les pàgines de *Facebook* s'assembla més a navegar per la xarxa que a la lectura convencional. Naveguem, doncs, sense saber on anem fins que descobrim que això no té cap importància. Es tracta de navegar, de deixar-se portar i gaudir del viatge. En certs moments la mà se'ns en va buscant l'inexistent ratolí que ens permetria dir la nostra. El que dèiem: un experiment. Un agosarat experiment.*

Facebook

Text: Francesc Bononad
El Cep i la Nansa Vilanova i la Geltrú, 2010
Preu: 18 euros
Pàgines: 60

FRANCESC BONONAD

Dos detalls de dues pàgines del llibre i, a l'esquerra, la portada

Viatges
Marta Monedero

Més enllà de San Francisco. Viatge per Califòrnia tot esperant Obama

Toni Mollà
Bromera
Alzira, 2010
Preu: 17,50 euros
Pàgines: 192

Bitàcola de vacances californianes

La mirada catalana més recent als Estats Units ens ha ofert propostes sobre la demolició del mite americà a través d'anècdotes i experiències personals com les que desgrana Roser Caminals a l'entretinguda *La seducció americana* i les curioses piruetes reflexives que Llibert Ferri vessa a l'intens *Manhattan líquid*. Per arrodonir-ho, Bromera edita ara un llibre del sociòleg i periodista Toni Mollà (Meliana, 1957) amb un títol prou explícit: *Més enllà de San Francisco. Viatge per Califòrnia tot esperant Obama*.

Si volem trobar alguna semblança amb aquest dietari viatger, cal retrocedir a l'*Amèrica, Amèrica* (1998) de Xavier Moret, quan aquest se'n va anar a la recerca de mites per la Califòrnia *hippy* i de la *beat generation*. Les comparacions entre Moret i Mollà se centren en l'espai físic (les terres californianes, bàsicament), la concepció original (tots dos fan un viatge amb la família) i la coincidència generacional.

Més enllà de San Francisco aixeca acta d'un recorregut de setze dies per l'Estat del *governator* Arnold Schwarzenegger –amb una escapada a Las Vegas (Nevada)– i el vesteix amb referències cinèfiles (inevitables al·lusions a la fàbrica dels somnis de Hollywood, "la gran arma del consentiment proamericà a tot el planeta"), literàries (Dashiell Hammett, John Steinbeck, Hunter S. Thompson...) i musicals (Sam Cooke, Scott Mackenzie...). Uns referents impagables que permeten perfilar un retrat cultural d'una època passada, tot i que potser agrairíem la presència de més referents de la cultura actual com ara les reflexions sobre aquelles ciutats com San Francisco i Barcelona que sempre han tingut qui les escrigui, fabuli o les filmi. Aquí, l'esment de Woody Allen es fa inevitable.

La campanya d'Obama

Premi de narrativa Ciutat de València, aquesta bitàcola de vacances no és un viatge total o aventurer a l'estil dels descrits pel mestre Paul Theroux, tal com ho reconeix l'autor valencià, sinó una anhelada, preparada i feliç sortida familiar –"nosaltres no som viatgers sinó turistes vocacionals i que siga per molts anys"– que compta amb la sort de recórrer la costa oest enmig de la voràgine electoral que va acabar portant al candidat demòcrata Barack Obama a la Casa Blanca.

Sobre el moment polític, Mollà no s'està de dir-hi la seva i, als apunts del viatge i les pinzellades sociològiques, hi afegeix traces de crònica periodística sobre un país altament esperançat davant la imminència de tenir el primer president negre, malgrat que "en la societat europea, un missatge com el d'Obama, faria riure".*